

Kupujte
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
Oglaš v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), SEPTEMBER 1, 1942.

Kupujte
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

STEVILKA (NUMBER) 205

LADA BO ODLOČILA ODMERKE MESA PO VSEJ DEŽELI

Loga mesa je letos rekordna, prav tako je na višku živinoreja, toda rekordne so tudi zahteve po mesu.

ROMNE KOLIČINE MESA GREDO ARMADI IN NAŠIM ZAVEŽNIKOM

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa." — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

WASHINGTON, 31. avgusta. — Vlada se je nocoj odločila za porazdelitev mesa po vsej deželi. Nastala silno velika zahteva po mesu "zaradi rekordne živinoreje in višjih cen mesa."

Ljudstvo bo govorilo!

Sredi tega meseca se bo vršilo v Washingtonu zaslanje nekaterih slovenskih in ostalih jugoslovanskih reprezentantov, med njimi tudi iz Clevelanda, v zadevi spletk, ki jih pleto reprezentanti jugoslovanske vlade v Washingtonu kakor tudi člani jugoslovanske vlade same v Londonu. O gotovih ljudeh v teh krogih je danes pribito to, da so vse prej, samo DEMOKRATJE IN JUGOSLOVANI ne! Predsedniku Rooseveltu, podpredsedniku Wallace-u, državnemu tajniku Hullu in državnemu podtajniku Sumner Wellesu so te antidemokratske, antijugoslovanske, fašistične in velesrbske mahinacije teh ljudi znane, zato so bili izvestni činitelji že klicani na odgovor, toda stvar ni bila še zadovoljivo razbistrena, zato hoče ameriška vlada zdaj slišati tudi mnenje reprezentantov našega jugoslovanskega ljudstva.

Mi smo doslej na ljubo narodni slogi in narodnemu edinstvu prizanesljivo molčali o škandaloznih razmerah, ki silijo na vrh tako v jugoslovanski vladi kakor v njenih predstavništvih v Zedinjenih državah, toda poslej ne bomo več, temveč bomo doprinesli po svojih močeh, da se izkida ta Avgijev hlev, ki ne dela časti ne nam, ne našim junaškim borcem v domovini, ki prelivajo svojo srčno kri za svobodo in srečnejšo bodočnost svoje domovine.

Če mislijo izvestni krogi, da bodo tudi tukaj vodili balkansko politiko, ki se odraža predvsem v Pašičevem motu: Bogatite se, sinci moji! — se bridko motijo! Te politike z njenimi diktaturami, glavnjaci, s privilegiji "porodice" na eni, in s stradanjem ljudstva na drugi strani, ne bo v Jugoslaviji NIKOLI VEČ. Za to jamčijo poleg naše velike Amerike predvsem tisti, ki danes za Jugoslavijo trpe in krvave!

Vojni delavski odbor bo dobil popolno kontrolo nad delavskimi mezdami

Za osnutek stabiliziranja zvišanih mezd bo najbrže služila "Little Steel" osnova 15-odstotnega povišanja mezd, ker so se silno dvignile cene vsem življenjskim potrebščinam.

WASHINGTON, 31. avgusta. — Sporedno z željami organiziranega delavstva, je skoraj gotovo, da bo dobil vojni delavski odbor skoro popolno kontrolo nad industrijskimi mezdami v novem Rooseveltovem antiinflacijskem programu, kateri bo objavljen na Delavski dan.

Da bo mogoče upravljati to ogromno delo, bo moral Vojni delavski odbor zvišati število svojega osebja od 175 na 5.000 oseb.

Važna predsednikova poslanica. Podrobnosti se bo javilo šele po predsednikovi poslanici, toda že danes napovedujejo, da bo služila za podlago te kontrole "Little Steel" osnova 15-odstotnega zvišanja mezd od 1. januarja 1941, ker so se od tega časa silno zvišale cene vseh življenjskih potrebščin.

Izjava Philipa Murrayja. Nadaljen dokaz, da bo dal predsednik Roosevelt velike polnomoči Vojnemu delavskemu odboru, je bil razviden iz izjave, ki jo je podal pretekli teden Philip Murray, predsednik Kongresa za industrijsko (CIO) organizacijo, ki je izjavil po svoji konferenci s predsednikom Rooseveltom časnikiarjem, da predsednik želi, da ostane arbitražna meza še nadalje v rokah Vojnega delavskega odbora. Opazovalci položaja so mnenja, da predsednik ne bi dovolil Murrayju dati te izjave, če ne bi slednja odgovarjala resnici.

REŠITEV MORNARJEV JUGOSLOVANSKE LADJE

LONDON, 28. avgusta (ICN). — Iz Kenije prihajajo vesti, da je neka portugalska ladja izkrcala preostale mornarje neke jugoslovanske ladje, ki je bila v angleški službi potopljena od japonske podmornice v Mozambiški ožini.

ZNAČILEN ROOSEVELTOV GOVOR

"Sovražniki so nas posmehovaje se vpraševali: Kje je ameriška mornarica? Zdaj vedo, kje je ta mornarica. Tam, kjer je zmerev bila: v sredini boja."

WASHINGTON, 31. avgusta. — V Bethesda, Mr., je bila danes slovesna otvoritev Mornariškega medicinskega centra, ob kateri priložnosti je imel predsednik Roosevelt značilen govor, v katerem je med drugim zopet obnovil obljubo nadaljevanja boja, dokler ne bodo poraženi "nečloveški tirani" — Nemčija, Italija in Japonska.

Predsednik je rekel: "V mesecih, ki so sledili Pearl Harborju — v mesecih brez zmag — so se nam naši sovražniki posmehovali, češ: 'Kje je ameriška bojna mornarica?' "Danes pa ti sovražniki vedo odgovor na to vprašanje. Ta odgovor jim je bil dan na Atlantiku, na Koralmem morju, pri Midway otočju in sedaj pri Solomonskem otočju.

"Kje je mornarica Zedinjenih držav? ...

"Ta mornarica je tam, kjer je zmerev bila, v sredini boja."

Maršal Rommel je izvedel prvi sunek v Egiptu

Čete osišča so naletele na odpor vseh vrst zavezniškega orožja. — Akcija po dveh mesecih odmora.

LONDON, torek, 1. septembra. — Angleški vojni urad naznanja, da je pričela armada generala Rommela, ojačena in spočita po dvomesečnem odmoru, prodirati proti levemu krilu zavezniških obrambnih črt v Egiptu. Rommelova armada je naletela na takojšen odpor vseh vrst angleških in zavezniških črt, in ko je bil izdan ta komunikat, se boji še vedno vrše.

To je zdaj prvi sunek v dveh mesecih, odkar je bila Rommelova armada ustavljena v njenem prodiranju proti Aleksandriji, 70 milj od tega mesta. Ta kratki angleški čete zapodile Rommelovo armado deset milj nazaj, do njenih sedanjih pozicij.

Iz ojačene letalske aktivnosti osišča je razvidno, da se Rommel pripravlja pričeti z novo ofenzivo.

Italijanska sila, ki je napadla zavezniški center, je bila z velikimi izgubami odbita.

Poročila naznanjajo, da sta dobili obe strani silna ojačenja. Med zavezniškimi ojačenji so tudi ameriški tanki, v katerih je ameriška posadka. Obe bojujoči se stranki sta tudi med tem časom zaščitili svoje položaje z minskimi polji in bodečo žico.

Seja za Narodni dan SNPJ

Jutri večer, dne 2. septembra se vrši seja vseh pripravljanih odborov Clevelandске federacije SNPJ za narodni dan, ki se vrši v soboto, nedeljo in ponedeljek. To je zadnja seja in pričakuje se vse, kateri so v odboju, da so navzoči točno ob 8. uri.

ZA STALINGRAD SE ŠE VEDNO VRŠE KRVAVE BITKE

Nemci ne morejo kljub vsemu svojemu prizadevanju zlomiti odpora junaških ruskih armad.

NACISTI SVARE ČASNIKARJE, NAJ NIKAR NE NAPOVEDUJEJO SKORAJŠNJEGA PADCA STALINGRADA

MOSKVA, torek, 1. septembra. — Južnozpadno od Stalingrada so zabili Nemci novo zagodzo v ruske položaje, toda sovjetska armada še vedno nadaljuje s svojim prodiranjem in pridobivanjem ozemlja severozapadno, v bližini Kletskaja, kjer je bil pobit neki italijanski odred.

Severnozapadno od Stalingrada, med Donom in Volgo, so prizadeli Rusi ogromne izgube na materialu in moštvu Nemcem, katerim se je posrečilo prodreti v ruske črte.

Velik ruski vojni plen. Pri Kletskaji so naše čete napredovale, pravi ruski komunikat. Italijani, ki so branili ta odsek, so bili pobiti. Tu smo zasegli sledeči plen: 38 topov, 265 strojne, 1.500.000 nabojev ter ogromno količino pušk, truckov in drugega vojnega materiala.

Ruski uspehi na kalininski fronti. Na kalininskem odseku so Rusi zavzeli troje krajev ter pobili 800 Nemcev. Nemci pošiljajo še vedno silna ojačenja na stalingrajsko fronto. Rusi poročajo, da ni na fronti nobene bistvene izpremembe, toda zopet naglašajo številčno premoč sovražnika. Jesensko deževje, ki je že lani kot prvo zaustavilo Hitlerjevo mehanizirano vojno mašino, se je že pričelo v sektorjih okoli Rževa. Ruska ofenziva v teh okrožjih je pasirala na levi in desni Ržev ter se bori tudi v samem Rževu.

"Edini neškodljiv Nemec je mrtev Nemec," pravi mlada ruska partizanka

V Washington je dospela Ljudmila Pavličenko, 26 let stara ruska ostrostrelka, ki je ustrelila doslej 309 Nemcev. — Z njo sta prišla še dva nadaljna ruska junaka.

WASHINGTON, 31. avgusta. — Ljudmila Pavličenko, lepa, 26-letna mladenka kostanjevih las, znana ostrostrelka med ruskimi partizani (o kateri smo že na kratko v našem listu poročali), se je na vprašanje časnikarjev značilno nasmešnila in rekla:

"Edino neškodljivi in nenevarni so mrtvi Nemci. Kadar koli ubijem Nemca, takrat rešim druga človeška življenja."

Ubila je 309 Nemcev. Ljudmila Pavličenko je postrelila doslej 309 Nemcev ter je najboljša in najbolj znana ostrostrelka v ruski armadi. Svoje delo smatra za težavno, toda potrebno, in pravi, da ji ne vzbujajo nobenih kompliciranih občutkov.

Zadoščenje, ki ga občuti lovec, ko ubije divjo zver. Edino občutje, ki ga imam, je občutje, in veliko zadoščenje loveca, ki je pravkar ubil divjo roparsko zver. Vsak Nemec, ki ostane pri življenju, mori in pobija žene, otroke in starčke, mrtvi Nemec pa ni več nevaren.

Ljudmila Pavličenko, ki nosi na prsih Ljeninov red kakor še tudi tri nadaljna odlikovanja, je sprejela časnikarje na ruskem poslanstvu z dvema nadaljnima Rusinjami, ki so prišle sem kot sovjetske delegatice na predstojajočo Mednarodno skupščino dijakov.

Veteranka ruskih front. Ljudmila je oblečena v temnozeleno rusko častniško uniformo ter obuta v visoke ruske vojaške škornje. Časnikarjem je povedala, da se je borila ves čas tekom oblege Odesa in Sevastopola ter je rekla, da ji ni na fronti ničesar novega. V mojih je bila štirikrat ranjena ter ima ozko brazgotino nad no-

OSTALA DVA JUNAKA. Z gospodično Pavličenkovo sta dospela v Washington tudi Nikolaj Krasavčenko, star 26 let, ki je načeloval delu 60.000 mladih Rusov pri gradnji znanjih utrdb Moskve, ki so rešile glavno mesto, in 23 let stari poročnik Vladimir Pčelincev, ki ima na prsih najvišje rusko odlikovanje, red junaka Sovjetske unije, ker je s 154 krogli ubil 152 Nemcev.

CETNIKI UPORABLJAJO LETALA PROTI NACISTOM

LONDON, 28. avgusta (UP). — Danes tukaj poročajo, da je 15 jugoslovanskih letal prizadelo velike izgube posadkam osišča in oddelkom nemških čet v Banjaluki, bosanskem mestu, ki leži 160 milj zapadno od Beograda. Vesti iz tajnega glavnega stana generala Draže Mihajlovića, jugoslovanskega ministra, trde, da so njegove čete v zadnjih bojih ubile, ujele ali ranile 515 sovražnih vojakov. Poročajo tudi, da je bil v nekem kraju zajet ves italijanski štab.

LUME XXV. — LETO XXV.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KOMU V KORIST SO TE GOROSTASNE ZABLODE?

Pred dnevi smo napisali pod naslovom "Četniki, gerilci in partizani" uvodnik, v katerem smo poizkusili — v kolikor je to sploh mogoče v danih razmerah, ko nimamo nobenih tozadevnih točnih poročil — pojasniti in razbistriti položaj upora jugoslovanskih rodoljubov v Sloveniji proti armadam osi. Z dotičnim, v dobri volji in veri napisanim člankom, pa smo slabo naleteli, kajti neki prijatelj našega lista, ki živi izven Clevelanda, nas je temeljito oštel ter nam bral levite, češ, da ničesar ne vemo, da smo "za kraljčka," da se je takoj, čim je bil Mihajlovič pripoznan od jugoslovanske vlade, pokazalo, da je nekaj narobe, da bo dala jugoslovanska vlada — "potom Mihajloviča pomoriti vse svobodoljubne Slovence, samo da ostane srbska dinastija po vojni," itd., itd.

Dalje nam piše naročnik in prijatelj, da trdimo o vseh, ki se bore za svobodo, da so komunisti, kakor smo trdili o španskih republikancih, itd.

Obenem s tem ukorom nam je poslal ta naročnik izreček iz "Daily Worker"ja, v kateri notici je rečeno, da kratkovalna radio-oddaja iz Rima priznava, "da četniški najemniki generala Draže Mihajloviča operirajo z italijanskimi zavojevalci proti ljudstvu in gerilcem Jugoslavije."

"To rimsko radio-oddajo je slišal v Zedinjenih državah dne 19. julija neki radijski amater in prijatelj Daily Workerja. (Niče drugi!...)

"Rim je kvotiral profašistične časopise v Zagrebu, ki trdijo, da so bili Mihajlovičevi četniki organizirani v 'specialno antikomunistično' armado. In zdaj so ti četniki zaposleni s 'pacificiranjem' ali pomirjevanjem hrvatskega ljudstva v korist osi. In zavedajo se, da 'Zagrebsko časopisje' tudi dalje priznava, kakor naznanja rimski radio, pro-angleški in pro-sovjetski sentiment med ljudstvom ob dalmatinski obali."

Iz gornje notice je narsikaj jasno. "Amaterski radio operator" in prijatelj Daily Workerja nas ni s svojo famozno raco, ki jo je podložil v gnezdo Daily Workerja, niti najmanj frapiral, ker so nam predobro znani vratomnijsaltomortali ljudi okoli tega lista. Čudimo se samo, zakaj zopet ta nenaden obrač, ko vendar Daily Worker povzdiguje zadnje mesece vse tiste, ki jih je prej označeval za "war mongerje" ali vojne hujskače, v deveto nebo. Tudi Mihajlovič je bil do zadnjega njegov legendarni junak, zdaj pa je nenadoma zaveznik osi. Saj se bo naš prijatelj, ki nam je naštel toliko kozjih molitvic, najbrže še spominjal, kako besno so Daily Worker in njemu sorodni listi napadali Anglijo in njeno "imperialistično" vojno, njenega premierja Churchilla in našega predsednika Roosevelta, ki so ju označevali za kapitalistična intriganta in vojna hujskača, ki hočeta potisniti Ameriko v vojno, katere pa ameriško ljudstvo noče, itd., itd. Pa kaj bi ponavljali to žalostno donkihotstvo, ki bi ga bili že davno radi pozabili in s katerim nima hrapra Rusija, ki se bojuje na življenje in smrt, nobene zveze!

Priznavamo, da mora biti neko trenje med gerilci in četniki, čeprav delujejo eni kot drugi za skupen cilj: izgon sovražnikov iz dežele. Kako velik obseg je to trenje zavzelo in kakšen mu je povod, zdaj še ne vemo. Vemo pa, da je general Mihajlovič junak in voditelj, ki mu ni najti para na svetu in samo želimo, da bi imeli on in njegov četniki ter slovenski in hrvatski gerilci odločujočo besedo pri ustvarjanju nove in svobodne Jugoslavije. Naša iskrena želja je, da bi bila nova Jugoslavija svobodna in demokratska REPUBLIKA, toda o tem bodo odločevali tisti, ki se zanjo bore, ne mi, niti ne naš prijatelj, ki nam povsem pogrešno očita, da se zavzemamo za "kraljčka."

Da je prežeto ljudstvo ob dalmatinski obali (kakor tudi vsi Slovenci) s simpatijami za Anglijo in Sovjetsko Rusijo, to smo sami prav dobro vedeli že davno prej, kakor je to oznanilo stimečemu svetu potom rimskega

radia hrvatsko časopisje. S temi simpatijami smo prežeti tudi mi, odkrito, iskreno in sto-procentno! Na te svoje simpatije smo ponosni in nam jih ni treba pred nikomer skrivati! Na podlagi razumevanja teh simpatij smo tudi napisali dotični članek o četnikih, gerilcih in partizanih, kjer smo povzdigovali zasluge gerilcev, ki bijejo junaško borbo za osvoboditev svoje domovine. Če je v Jugoslaviji oziroma v Sloveniji razširjeno komunistično gibanje, ni to nobena sramota, pač pa obratno: ono svedoči, da je ljudstvo pripravljeno enkrat za vselej obračunati s starim redom in zares uresničiti pregovor, da kdor ne dela, naj tudi ne je!

Da pa smo o splošnem položaju v Sloveniji dokaj dobro informirani, morda celo nekoliko bolje, kot sam informant, ki nam je poslal sedanj ukor, mu bomo dokazali s ciklom uvodnikov, o katerih mu jamčimo, da so verodostojni in "iz prve roke."

Ali ni jasno, da ne morejo biti mnenja, kakršna izraža naš prijatelj in naročnik, nobenemu drugemu v korist kakor osi, v čigar interesu je, zasejati razdor in nezaupanje med brati, ki so osišču skupni sovražniki?

H koncu naj navedemo samo še to, da se nam radi našega pisanja o borbi španskih lojalistov proti internacionalnemu fašizmu ni treba pred nikomer opravičevati, temveč smo, nasprotno, ponosni na svoje tedanje uredniško stališče.

Vsa Jugoslavija v odporu

Poročila, ki prihajajo v Bern, se strinjajo s tem, da je odpor v Jugoslaviji vedno močnejši. Pravi, da se preko 200,000 gerilcev sedaj bori in da držijo v šahu 10,000 nemških SS čet in 25 italijanskih divizij.

Neki italijanski službeni komunikati pravijo, da so bili ubiti uradniški italijanske vlade, posebno fašisti, in celo žene, in da se število umorov stalno večja.

Obstoja deset glavnih središč aktivnega odpora v Jugoslaviji. Na severu blizu italijanske meje v Sloveniji med Celjem in Trstom ter v okrožju okrog Ljubljane nadaljuje 300,000 Slovencev 25-letno borbo za svobodo združeno s 700,000 Slovenci, ki so jih Italijani skušali zaslužiti v tej vojni.

Dejansko so vse slovenske vasi v roki slovenskih osvobodilnih borcev. Italijani kontrolirajo štiri velika mesta in 20 osrednjih naselij.

Drugo središče odpora je dolga planinska veriga južno od Karlova.

Tretje središče, kjer se sedaj vodijo glavne borbe, je planina Kozara, o kateri je bilo prav govora.

Četrto središče je južnovzhodna Bosna.

Peto glavno središče odpora je Hercegovina in Črna gora, ki ima približno 30,000 kvadratnih kilometrov in je skoro tako velika, kakor Švica. Ta planinska pokrajina je središče poveljstva generala Mihajloviča. Tu on vlada neizmirljen od strani osi, izdajajoč svoje lastne potne liste in pobirajoč svoje davke.

Šesto središče odpora je Primorje, Dalmacija itd. "Giornale d'Italia" ugotavlja, da je železniška proga čez Dinarske Alpe vzdolž Jadranskega morja od Reke do Splita stalno izpostavljena sovražnim napadom, kjer je pokrajina za to primerna. Četniki uporabljajo neko posebno pripravo, ki vrže vagon iz tira, in ki se zelo lahko pritrdi na tračnice. S tem mehanizmom razpolagajo v izobilju, ker se je prej izdeloval v Kragujevcu.

Sedmo središče je severozapadna Srbija okoli Sabca, kjer se rodoljubi žilavo držijo, sodeč po nemških poročilih o "končnem čiščenju".

Osmo središče odpora je srbsko - bolgarska meja, kjer se vodi stalna borba pod poveljstvom Dragoljuba Jovanovića, in kjer je določeno število članov bolgarske zemljoradniške stranke pristopile k Srbom.

Deveto središče odpora je juž-

na Jugoslavija - Makedonija, kjer malim gerilskim edincim uspeva, da se še vedno drže, čeprav so poročila o njih delovanju pičila.

Deseto in glavno središče odpora je meja med južno Madžarsko in Hrvatsko blizu Srema, odkoder prihaja borba na srbsko ozemlje, ki jo je Madžarska anektirala. Po jugoslovanskih virih je bilo na tem ozemlju ubitih preko 100,000 Srbov.

Narodno obrambno delo žene

Ni še ugasnil spomin na strahote svetovne vojne, ko je na severu izbruhnila nova vojna. Vojujoče in nevojujoče se države so se tokrat zopet spomnile, da je treba k narodnoobrambnemu delu nujno pritegniti tudi ženske. Na vseh koncih in krajih prireajo samarijanske tečaje, tečaje za prvo pomoč v primeru letalskih napadov.

Ko se je 1914 l. pričela svetovna vojna, žena na njo ni bila prav nič pripravljena. Razen Rdečega križa ni bilo narodnoobrambne organizacije, pri kateri bi sodelovala ženska. Šele

tekotom vojne so jo pritegnili k nekaterim odsekom narodnoobrambnega dela, v katerem se je dodobra izveščala in si pridobila mnogo izkušenj. Važnost njene dela in sposobnosti, ki jo je v tem delu pokazala, so priznali celo njeni nasprotniki. Po končani vojni so v nekaterih državah nagradili ženo obrambno delo s tem, da so ji, ker se je med vojno izkazala kot odlična delavka za državo, dali vse državljanske pravice. Druge države so postopale manj realistično — svojo hvaležnost in priznanje so ji izrazile bolj poetično — postavile ji si spomenik iz hladnega marmorja.

Današnji čas je našel ženo bolj pripravljeno. Praktično življenje jo je napravilo ne le samostojnejšo, marveč tudi bolj disciplinirano, kar je v slučaju vojne zelo velike važnosti. Dejstvo, da so nekatere države dale ženi vse državljanske pravice, je povečalo tudi njen čut odgovornosti napram državi. Nič manj važno pa tudi ni ženo udeleževanje v raznih ženskih organizacijah, ki v primeru vojne lahko takoj prevzamejo del narodnoobrambnega dela, ki je danes tem važnejše, ker se ne bori več armada proti armadi, marveč narod proti narodu, da ni več fronte in zaledja, saj je vsa država ena sama fronta. Jasno je, da je postalo tako ženo sodelovanje v narodnoobrambnem delu važnejše kakor kdaj koli. To so dokazali zlasti

zadnji tedni vojne v bojujočih se državah, kjer težije žene dela ni več le v bolnišnicah in ambulancah. Danes je ženi poverjen prevoz ranjencev, za katere daje tudi svojo kri, če so potrebni transfuzije, skrbi in vodi evakuacijo civilnega prebivalstva iz ogroženih mest na manj ogroženo podeželje, poverjena ji je skrb za prehrano, varstvo prebivalstva pred letalskimi napadi itd. Kakor poročajo inozemski listi, se žena udeležuje tudi kot vojak na fronti. S tem pač ne dokazuje le svoje hrabrosti in požrtvovalnosti, marveč tudi svojo sposobnost in čut odgovornosti do države, katere član je.

Položaj v Črni gori

Švicarski list "Weltwoche" prinaša v svoji številki od 31. julija zanimivo poročilo iz Črne gore iz katerega prinašamo sledeči izvelek:

Dognano je, da je okupacija Dalmacije in Črne gore Italijanom veliko breme, ki jim ne prinaša nobene koristi. Takoj po okupaciji Primorja in Črne gore so Italijani izdali oklice, da je treba orožje pod smrtno kaznijo takoj oddati. Za oddajo orožja, določeni rok je bil sicer večkrat podaljšan, a orožja ni bilo od nikoder.

Ko je bilo redno vojskovanje zaključeno, so se začeli gerilski boji. Kretanje motoriziranih italijanskih čet po črnogorskih planinah ni lahko. Že mesec dni po premirju je prišla v Kotor vest, da je bil izvršen napad na laške vojake, ki so se vračali iz Albanije. Vojaske bolnišnice, ki je štela preko 1,000 postelj in bila torej opremljena za veliko število ranjencev, se je hitro napolnila. Od takrat naprej so vsak dan prihajali novi ranjenci, tako da so morali kmalu postaviti postelje v kletih in celo v lekarni. Vrste črnih križev na bližnjem pokopališču so se množile iz dneva v dan.

Napadi so tako številni, da so razmere podobne splošni ljudski vstaji; še do danes italijanske čete niso uspele, obvladati položaj.

Nemci so poslali v pomoč svojim zaveznikom eno divizijo pešcev iz Hrvaške v Črno goro, toda tudi to ni nič pomagalo. Ponudi je bilo neprestano čuti pokanje pušk in ropotanje strojníc. Pozneje so poročali celo, da uporniki oblegajo Kotor.

Tudi policija se je zelo trudila, da zaduši upor in je internirala dijake, ki so bili duševni pogon te narodne vstaje. Intelektualce, katere je zadela najmanjša sumnja, so zaprli, a kljub vsemu temu se število napadov ni zmanjšalo.

Nasprotno, gerilsko vojskovanje je postalo še ostrejšje. Italijanski ranjenci so pripovedovali, da je črnogorska taktika vedno ista. S pomočjo žebeljev in ostriga kamenja pokvarijo pnevmatike italijanskih vojaških tovornih avtomobilov, prisilijo na ozkih potih celo kolo, da se ustavi. Črnogorci skri- ti v pečinah v bližini takrat naskočijo sovražnike in jih pobijejo kolikor le mogoče. Predno morejo Italijani zgrabiti za orožje in organizirati obrambo, so napadali že zopet izginili. Umaknejo se v gorske stene in na ta krvavi način nadaljujejo svoj upor proti četam osvobodilcev.

Italijani so tudi poskušali s terorjem in različnimi represalijami. Toda Črnogorci so stebori več armada proti armadi, celo žene sodelujejo v tem boju in so svojim možem tovarišice, bodisi z orožjem v roki bodisi, da jim prinašajo hrano. Lahko so tudi poskušali z bombardiranjem mest Budva, Ulcin in Sv. Stevan, kdaj koli. To so dokazali zlasti

nogorski prostovoljec je izjavil: "Naj le bombardirajo naša mesta; Planina Lovćen bo vseeno ostala!"

Po težkem bombardiranju Budve, so pripeljali v bolnišnico ne morda uporne meščane iz Budve, temveč 200 ranjenih italijanskih vojakov, katere so italijanski letalci v neki bolnišnici pomotoma obsuli z bombami.

Sveta vojna za svobodo je stara črnogorska tradicija. Uporniki nimajo niti vodje, niti generala. Vsakdo se bojuje na lastno pest. Duhovniki pa so z navdušenjem na strani upornikov.

Jugoslovanski gerilci zavzemajo bunkerje in utrdbe

Moskva, 21. avgusta (ICN). — Radio postaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva gerilske in četniške vojske z dne 19. avgusta, o bojih v predmestjih Kupresa in Imotskega:

Zadnjih 18 dni se bojujejo napadalni gerilski bataljoni v predmestju Kupresa in v mestu samem proti močnim sovražniškim edincem, ki so sestavljene iz ustaških čet, črnih sraja in legije Francetića, znane zaradi njenih divjih zločinov. Naše čete so očistile vse vasi in predmestja ter so že trikrat prodrele v mesto samo, kjer so se razvili posebno hudi poulični boji in celo spopadi z bajoneti.

Izredno hudi boji so divjali med 13. in 16. avgustom, v teku katerih so naše edince zasedle vse bunkerje in utrdbe, ki štiti- jo vhod v mesto. V spopadih v Kupresu in v predmestjih je padlo 550 ustašev, dočim je bilo več kot 600 vojakov in častnikov ranjenih. Tudi naše čete so imele precejšnje izgube.

Druge napadalne brigade, ki delujejo skupno z južno-dalmatinskimi gerilci, posvečajo mnogo svojih sil in svoje delavnosti prodiranju v smeri Hercegovine, da napravijo zvezo med južno Dalmacijo in Hercegovino.

V teku zadnjih dni so bile uničene italijanske in ustaške posadke v mnogih vaseh in predmestjih Imotskega. Tudi med Tomislavgradom in Imotskom so naše čete zasedle veliko število naseljenih krajev. V različnih okrožjih južno in zapadno od hercegovinske meje divjajo srđiti boji.

Ofenziva gerilskih brigad in bataljonov v Bosanski Krajini se uspešno nadaljuje.

PREBIVALSTVO V BEOGRADU

Obnova prinaša z a ključek ljudskega štetja v Beogradu, z dne 24. junija. Beograd je štel tega dne 295,718 prebivalcev (142,993 moških in 152,725 žensk). Beograjsko domovinsko pravico ima samo 105,531.

BUY BOND

DEKLETA IN ZENE

Ne odlašajte! Naročite si fini FUR- "STERLING" sukno za bodočo zimo na "CALL" in to direktno iz tovarne SEDAJ dokler še dobro blago po nizkih cenah. Za dobro pošteno postrežbo se vam priporočam

BENNO B. LEUS
1034 Addison Rd. ENd. 3426

ŠKRA

Bacili in bac

"Veseli me, imeti pri- za, s katerim se lah- varjam, sicer bi me- neizgovorjene besede- te! Zasledil sem nov- sem preštudiral. Dogn- je moj bacil še nezna- kim krogom. Petstot- čanega sem fotografir- uril sem si na žetelini- na krompirjevih plo- kolonije tega bliskom- žeegega bacila, preisk- druge bacile in bakte- maj danes sem priš- ključka, da je moj ba- noma nov in različen- .Kakor vam je znano, vsakem človeku neš- bacilov..."

"Ali ve to država?" "Seveda ve, saj je- stveno dognano dejst- ste pa stavili to vpra- spod Rožnik?"

"Ker bi se dal vpra- davek na bacile, kar bi- lepih dohodkov, ako bi- vsak človek bacile!"

"Koj se spozna, da- finančni službi. Vedn- na davke! Da se to- čevali bi bolniki naj- kar bi bilo gotovo k-

"Ni res, saj bi se v- ki na ta način: čim- lov, tem več davka."

"Že prav! Toda ko- štel bacile in odmet- Gotovo ste imeli v s-

ljenju kako bolezen- tortah najrazličnejše- bacil na pr. povzročitelja!"

"Pri skoku z visoke- si zlomil desno nogo."

"Za tako bolezen- cila. Poglejte, gospo- tej železni skrinjici je-

la veda, na samem- "Nikar ne mislite, ganšček, da se bojim-

moram odpotovati, še poslušal vaše za-

davanje o bacilih in- o vašem novem bacil-

me bodo vaši nadaljn- učinkih in o priliki-

sim pri vas. Do ted- nite zdravi, želim v-

uspehov in na sviden- (Dalje prihoda)

V dneh pričakovanja

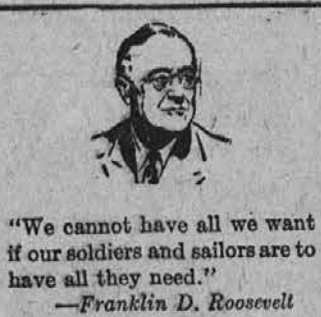
je postavil staro petro-
z belim porcelanastim sen-
na mizo. Roka se mu je
m tresla, a petrolejka je
tudi težka. Mi otroci, smo
erali prijeti oberoč, če smo
eli dati na mizo. Saj smo
o razveselili, da bo ven-
e luč zagorela! Saj smo
ko dolgo sedeli v temi in
zili, kako so črna, stara
a pred nizkim oknom si-
lj in bolj, dokler niso po-
ma izginila. Toda ded je
rad sedel v temi, in pe-
in sveče so bile zares kar
ge. Ana, naša sestra, ki
hodila v šolo, je imela še
sveče. Šla je ponjo, tiho
hino, kakor je bila njena
in, jo je prižgala. Maj-
ček in rumen plamenček
povzpel iz temine in je z
sijem razsvetljeval sobo.
ova senca se je mogočno
v kot pri peči in roka
počivala na mizi. Otroci
sedeli in smo gledali v
rumeni plamenček pred
Zdaj pa zdaj je kdo kaj
stal drugemu na uho, in
aj se je nato zresnil o-
p. Bog ve, da ne! saj se
zdelo vse tako skrivnost-
temina, dedova senca in
Zares, tišina, te nas je
časih tako strah. Stenska
enakomerno tiktakala, a
se je zadelo, ko da ji je
pošla. In takrat nam je
takor da bi bila ura živo
ki plaho prisluskuje utri-
svoje srca. Pridržali
po in smo prislusnili, do-
vprsti v stari uri na steni
ne-
nikilo. Če je nato ura v
nju in grgranju bila svo-
ar, smo se olajšano oddah-
ko nivala Bogu, ura še živi, ni
e! ura, smo si mislili. Spet
da, pogledi spozleli k sta-
vedno očetu. A ta je tako rad
to in v temi, mi pa tega ni-
toli v temi, mi pa tega ni-
ko krožila plahutati, in poča-
se pri počasi je postajal pla-
tim in manjši in manjši, do-
a ko ni čisto ugasnil. Ana je
na kolo s prsti žareči ostanek
merji, potem pa smo sedeli či-
v temi. O, kako hudo nam je
ezel, srce, ko tudi oken ni
in so bili samo sivi obri-
di mačka, ki je bila do-
žala pod klopjo pri peči
zdaj laskaje se prilezla k
nas ni utegnila potolažiti.
estrašili smo se je, ko se
ji je motovila okrog nog.
la v temi smo imeli tudi
proča. Stara sosedka, ki
leglih, ko se je stemnilo in
sirnih travnikih polegla
prišla k nam v vasi. O-
mo ji rekli teta in vesele-
iskala smo jo pozdravili, ko
gubi sklonjena stopila
vrata in nam je prijazno
ala. Zmeraj se je usedla
stol, ki je bil pri oknu,
gledala ven v temo, ko da

bi nekoga pričakovala. Časih je
nekaj rekla sama sebi, česar pa
mi nismo razumeli. A nato je
začela teta pripovedovati. Ka-
dar se je pa njej sprožila bese-
da, takrat je oživel neki svet,
ki smo v njem pozabili na vse
drugo, celo na temo. Zdelo se
je, ko da bi starka predla pove-
sti iz megle. Časih, seveda, pa
je teta govorila take čudne be-
sede. Teta je spet in spet nekaj
plašno izpraševala, in ded je po
svojem mirnem načinu odgo-
varjal, kar je teta očividno do-
bro delo. Zgodilo se je tudi, da
je teta sredi svojih prekrasnih
povesti prenehala in je vsa v
molk poglobljena strmela skozi
okno. Otroci smo odprtih ust
čakali. Kaj se je nato zgodilo z
začarano kravo? A teta je mol-
čala. Vase pogreznjena je sede-
la pri oknu in je zrla v noč. Še-
le ko je začel govoriti ded — in
to je trajalo tako dolgo! — se
je starka spet streznila. Bilo je,
ko da bi se bila zbudila. Zme-
raj je nato vprašala, kaj da naj
nam pripoveduje. "Teta, teta,
kaj se je zgodilo s kravo po-
tem?" smo vsi ko iz enih ust
vzkliknili. In dobra, stara teta
je predla svoje niti dalje; bilo
je ko da zunaj iz megle vstaja-
jo njene postavbe in da je izgi-
nil ves resnični svet. Večkrat
niti opazili nismo, da je ded
prižgal petrolejko.

Nekoč, bilo je nekega večera
v adventu, je teta spet začela
pripovedovati eno svojih pove-
sti. Preden je odšla od nas, je
pristopila k meni in me je po-
božala po laseh: "Kaj ne, fant,
da ti ne boš odšel z doma?" mi
je rekla. Nisem razumel pome-
na teh besed. A tete ni bilo nič
več k nam; čez nekaj dni nato
je umrla.

Čez leta, jaz nisem slusal te-
te in sem bil odšel v svet, sem
se vrnil v vas, kjer sem bil pre-
živel svoja otroška leta. Na po-
kopališču sem šel na dedov
grob, in pokazali so mi tudi, kje
je grob tete. "Zmeraj je čakala
sina, ki je bil odšel v svet," mi
je dejal spremljevalec, "pa ga
ni dočakala."

Ko sem šel skozi vas, sem
moral iti tudi mimo dedove hi-
še, kjer so bivali zdaj tuji lju-
dje. Iznad travnikov so se dvi-
gale bele megle, in odvihal sem
si ovrtnik suknje, ker me je
začelo mraziti.

"We cannot have all we want
if our soldiers and sailors are to
have all they need."
— Franklin D. Roosevelt

Na le vi vidimo ženske, ki so se prostovoljno javile, pri obiranju "rajskih jabolk" ali para-
dižnikov v tako zvanem "vrtu zmage" v Long Branchu, N. J., na desni pa vidimo vkuhanje in
prezerviranje paradiznikov in drugih sadežev.

Obiranje paradiznikov

Indijski prostovoljci za boj proti osišču

V indijskem Punjab okraju nimajo angleške vojaške oblasti nobenih težav pri rekrutiranju
prostovoljcev, ki se pridno javljajo za boj proti osišču. Na levi sliki vidimo, kako jih cepijo
proti kozam in drugim boleznim, na desni pa, ko jim častnik izplačuje majhen predujem na
roko, ko so sprejeti v armado.

Švicarji o odporu Draže Mihajlovića

Švicarski list "Der Landbote"
poroča v svojem uvodniku o bor-
barh in odporu Draže Mihajlo-
vića in njegovih vojakov, kate-
rega ocenjuje kakor sledi:

Življenje brez svobode, brez
osebne svobode ali v podjarm-
ljeni domovini nima zanje niti
smisla, niti cilja. Dobro vedo, da
so v razmerah, ki smo jih opi-
sali, zapisani smrti, ki preži na-
nje vsak dan in vsako uro. In
to ni smrt brez bolečin! A ven-
dar nadaljujejo svoj boj. Niti
plač niti nagrad ne prejema-
jo. Borijo se za svojo idejo. Srbi
se ne bojujejo za svobodo le
teoretično, kakor mnogo zapad-
nih evropejcev. To so ljudje, ki
dejansko tvegajo svoje življenje

za svobodo, ker so preverjeni,
da življenje brez svobode nima
niti smisla, niti cilja.

Jugoslovanski borilci uničijo ustaško črno legijo

Moskva, 24. avgusta. (ICN).
— Radio postaja "Svobodna Ju-
goslavija" je oddala sledeče u-
radno poročilo vrhovnega po-
veljstva gerilske in prostovolj-
ske armade z dne 21. avgusta o
bojih v predmestjih Imotskega:
Več bataljonov prve gerilske
napadalne brigade nadaljuje
svoje prodiranje v smeri južne
Dalmacije. Dne 16. t. m. se je
moštvo teh bataljonov v bližini
Imotskega pri vasi Klenak, spo-
padlo z enicami ustaške črne
legije, redne hrvaške armade in
z ustaško domobransko skupi-
no.

Ustaške čete so poskusile pro-
tin pad, a so podlegle silnemu
ognju strojnici in pušk in bile po
kratki borbi popolnoma pora-
žene.

Med spopadom je bilo ubitih
50 vstašev črne legije, medtem
ko je bilo 12 vstašev in vojakov
ujetih. Vojni plen vključuje 50
pušk, 15.000 strelav municije in
drug vojni material.

Isti dan je poskusila motori-
zirana italijanska kolona prihi-
teti na pomoč poraženim usta-
šem, toda padla je v zasledo ge-
rilcev in se morala umakniti.
Neprestani porazi in težke izgu-
be zasledbenih čet in vstašev po-
vzročajo strah in zmedo v vr-
stah sovražnikov.

Tudi v severni Dalmaciji so
bile v zadnjih dneh različnih
krajih hude bitke.

Oglašajte v Enakopravno

Radio oddaja BBC posvečena dr. V. Mačeku

NEW YORK, 27. avgusta
(JIC) — British Broadcasting
Corporation je posvetila dne 26.
avgusta svoj redni program
"Europe in chains" v oddaji iz
Londona v srbohrvaščini, hrva-
škemu vodji dr. Vladimiru Ma-
čeku. Radio oddaja je imela na-
slov "Great Peasant Leader," in
se je tudi v Ameriki razločno
slišala.

Bil je to dramatični razgovor
Nemcev in ustašev z dr. Mače-
kom. Z velikim povdarkom mu
razlagajo vse mogoče konjste, ki
bi jih imel od sodelovanja z
osiščem, in ga hočejo prisiliti,
da popusti. Dr. Maček pa odloč-
no odklanja vse ponudbe Neme-
cev s prezirom odbije tudi po-
nudbo osvojevalcev, da sprejme
iz njihove roke oblast v "neza-
visni Hrvaški." On spoštuje edi-
nole voljo svojega naroda in na
koncu izjavi:

"Nikdar ne bom izneveril be-
sed, ki sem jo dal svoji vladi in
svojemu kralju."

Med tem ko je dr. Maček po-
dajal svojo izjavo, je godba po
tiho zaigrala "Lepo našo domo-
vino," tako da so zaključne be-
sede hrvaškega kmečkega vodje
spremljali akordi jugoslovanske
himne.

Jugoslovanski Informacijski
Center bo pozneje prinesel na-
tančno besedilo te lepe oddaje.

Stalno službo dobi

pošten točaj (bartender) v do-
brem lokalu v collinwoodski na-
selbini. Starost je lahko nad 45
let. Naslov se poizve v uradu te-
ga lista.

Gostilna naprodaj

Proda se gostilna, zelo poce-
ni. Ima D-1 in D-2 dovoljenje.
Promet \$450. na teden. Moderna
oprava. 1231 E. 61 St., tel.:
EXpress 0879.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvom
Pohištvo in vse potrebščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

General Electric
Magic Chef, Tappen in Grand
kuhinjske peči
Imamo tudi Philco Radio.
Cene zmerne

Anton Dolgan

15617 Waterloo Rd.

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika,
bodi izvlečenje zob, polnjenje
zob in enako lahko dobite v va-
še polno zadovoljstvo pri dr.
župniku, ne da bi zgubili pri tem
dosti časa. Vse delo je narejeno,
kadar vam čas pripušča. Urad-
ni naslov:

6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti

Knausovo poslopje

Ako iščete

dobrega popravljalca za vaše
čevlje, pridite k nam. Vedno pr-
vovrstno delo. Popravljamo stare
čevlje ter imamo polno za-
logo finih, novih moških čev-
ljev. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

TWILIGHT BALLROOM
se odda v našem za
PLESE in VESELICE
Se nekaj dobrih dnevo za oddajo
na razpolago
POKLICITE
TINO MODIC
6025 ST. CLAIR AVE.
ENdicott 9691

IMAMO NAJNOVEJŠE SLOVENSKE IN HRVATSKE PLOŠČE

C-402—V zelenem gozdu,
valček
C-403—Pa na križ, pri en hiš,
Vocal
M-574—Ti plaviš zoro zlapno
Vocal
M-571—Kje so moje rožice
Vocal

SMERDA'S

5800 BROADWAY
V zalogi imamo tudi mnogo
drugih plošč na izbero

Acid Indigestion

What many Doctors do for it
When excess stomach acid causes gas, sour stomach
or heartburn, doctors prescribe the fastest-acting
medicines known for symptomatic relief—medicines
like those in Bellamy's Tablets. Try Bellamy's Tablets,
at first sign of indigestion. They neutralize acid, relieve
gas, and bring comfort very quickly—but are not a
habit-forming drug. Only 25¢. at drug stores. If your very first
trial doesn't show Bellamy's better, return bottle to
us and get double your money back.

NEW! "BACTERIOSTATIC" FEMININE HYGIENE

now finding great favor
among women...

Many doctors recommend regular use
of douches as a precautionary measure
for women who want to be clean,
dainty—for women troubled by of-
fending odor or discharge.
Some products may be harmful to
delicate tissues. But not Lydia E.
Pinkham's Sanative Wash! Pinkham's
Sanative Wash is gaining great favor
among women because it's NOT a
harsh germicide. Instead—it's a
mighty effective "bacteriostatic" (the
modern trend). It not only discour-
ages bacterial growth and infection
but thoroughly cleanses and deodor-
izes. Very soothing—relieves minor
irritations and discharge and has a
tonic effect on delicate membranes.
Inexpensive! Get your bottle of Lydia
Pinkham's Sanative Wash today. All
druggists.

Kupujte vojne bonde!

WOMEN IN "40's" YOUR 40's who hate these trying years!

HERE'S GLORIOUS NEWS!

If you—like so many women be-
tween the ages of 38 and 52—find
this period in a woman's life makes
you restless, nervous, cranky, or
tired and blue at times—perhaps
suffer hot flashes, dizziness and
distress of "irregularities!"

Start at once—try Lydia E.
Pinkham's Vegetable Compound! It's
the best known medicine you can buy today
that is made especially for women
—it's famous to help relieve such
distress when due to this female
functional disturbance.
Pinkham's Compound has helped

thousands upon thousands of
women to "smiling thru" annoy-
ing middle age symptoms. ALSO
very beneficial for younger women
to help relieve distress of monthly
functional disturbances. Follow
label directions. Lydia Pinkham's
Compound is well worth trying!

AMONG OHIO'S HEROES

Let's Explore Ohio

On the shoulders of two Ohio-
ans rests the responsibility for the
success of a substantial part of
our war effort.
First man was a Lorain boy,
Ernest J. King, who was gradu-
ated from the U. S. Naval Acad-
emy in 1901, and is today Com-
mander in Chief of the U. S. Fleet.
The other Ohioan was born in
Cleveland, was graduated from
Cleveland public schools and the
United States Military Institute. He is
Lieutenant General George H.
Brett, one of the former Clevel-
anders.
General Brett is the deputy
Commander of the Allied Forces
in the Western Pacific. When the
Japanese invaders have finally
been driven back to their island

cently stationed in Wright Field
near Dayton, as Commandant of
Air Corps Engineering School and
Chief of Materiel Division.
To these two Ohioans and the
tens of thousands of other Ohio-
ans serving under them, Ohio in-
dustrially is sending supplies in an
endless stream. From Buckeye
State farms too are coming the
food supplies that are needed by
our armed services. Ohio is again
contributing in a major scale to
one of our nation's wars.

SODNIKOVI

JOS. STRITAR

XIII.

Neka tolažba je poštenemu človeku, da se laž, sleparija, ki se je nekoliko časa šopirila in lesketala, prej ali slej razruši in izgine kakor pena na vodi; žalostno je samo to, da njeno lažnjivo lesketanje in veličastvo včasih predolgo trpi ter mnogega, ki ni prav utrjen v svojih dobrih načelih, oslepi, tako da krene s pravega pota. Bodimo odkritosrčni: komu se ni že včasih, ko je moral videti, kako sreča s radodarno roko siplje vse svoje dari nepoštenosti v naročje; kako vse vzhaja in rase, kar ona počenja, kako se malopridnemu, a srčnemu človeku vse klanja in dobriča — komu se ni, pravimo, o takem pogledu jela gibati na dnu srca, v kotu, kjer bivajo manj plemeniti čuti, nekaka nevolja, ki mu je govorila: Če se nepoštenosti godi tako dobro, kaj bi se potem ti trudil in ubijal, da smeš pobirati drobtine, ki padajo z njene mize? Pamenet bodi, delaj kakor ona, boj se samo človeške postave; vse se sme, česar ona naravnost in jasno ne prepoveduje! Bili so časi, videli smo jih sami, ko je ta glas mnogega odvrnil od pravega pota, da je šel in se pridružil "otrokom tega sveta."

Drvarju Seljanu, hudemu nasprotniku novega podjetja, se je želja izpolnila: na pesek je bilo zidano novo velikanško poslopje, zgrudilo se je torej, predno je bilo še prav dodelano. Zastonj so bile vse priprave za slovesno otvoritev in za oskrbnikovo ženitovanje. Kupec grada ni bil grof ali baron, kakor se je govorilo; kupila ga je bila neka delniška družba. To ime je bilo jeziku prostega ljudstva preokorno, kmečki glavni nedoumno, zato so si ali ljudje sami izmislili na njeno mesto drugega lastnika, ali se jim pa tako reklo — otrok ne more biti brez imena. Vse početje je bilo sleparsko, v korenini gnilo. Zato je bil grad tako drago kupljen, zato se je denar posipal kakor pesek — s tujo roko je lahko gade loviti. Nepremišljeno, vrtoglavo je bilo vse začeto; nekaj železne rude so bili res naši, ali pri natančni poskušnji se je pokazalo, da ima, kakor je Seljan že prej proročeval, premalo železa v sebi. Prej se je denarja tako obilo pošiljalo, da ga je bilo na vse strani s vrhom dovolj, s časom ga je samo še kapalo, tako da še uradniki niso dobivali polne plače; slednjič je vir popolnoma usahnil. Zda se je delalo samo še na up in na menice.

Sodniku je že več časa prej svitalo v glavi, da ni vse, kakor bi bi imelo biti. Še je bilo morebiti čas odstopiti z malim dobičkom, morebiti celo z malo izgubo; ali človek v njegovem stanju nima treznega razuma. Strast ga je bila omamila, igral

je na vse ali pa nič: bogastvo ali pa beraška palica! Zda se je bilo prepozno: naprej ne vem, nazaj ne smem! Preveč je bil zapleten, geniti se ni mogel na nobeno stran. Svoje ljudi je plačeval, dokler je mogel, dasi ni že več časa sam denarja dobival; zda se je bil s svojimi močmi pri kraju.

Zakaj ni storil kakor Korzen? Ta je bil pametnejši, za časa se je bil umeknil, pred uimo je bil spravljal pod streho svoj, kakor se je govorilo, obili pridelek. Sodniku ni bilo rešitve!

Kaka izpremema! Kjer je bilo prej vse živo in veselo, kjer se je vse gibalo in kretalo kakor na mravljišču v solncu, tam je bilo zdaj vse tiho, zapuščeno kakor v vasi, kjer razsaja kuga. Kar je bilo še ostalo ljudi, hodilo so pobiti in poparjeni kakor čmrlji, ko jim je lisica pobrala satovje. Žalostno so stale bele, snažne hišice, vsaka s svojim vrtnom; tožno so cvetele po gredicah plemenite cvetice, človeškega očesa ni bilo, da bi se radovalo njihove lepote. Kje je bila zdaj prevzetnost in preširnost, kje razuzdanost tujih gospodov! Ogibali so se ljudi, s časom so se izgubili drug za drugim, sam oskrbnik je bil še ostal, kakor na morju poveljnik ne zapusti ponesrečene ladje, predno se ni vse rešilo.

Nekega dne pridejo zopet gospodje, drugi gospodje iz mesta. Resno so se držali in malo govorili. Ti so vse obhodili, ogledali, zapisali in slednjič vse zapечатili. Ni ga bilo kmeta, da bi ne vedel, kaj to pomeni. Kadarkoli se kakemu kmetu zgodi kaj takega, žalostno gledajo vsi sosede; ako bi bil morebiti tudi kateri tako trdega srca, da bi se mu ne smilil nesrečni sosed, kdo mu je porok, da prej ali slej ne zadene tudi njega enaka nesreča! Tu pa moramo reči, da ni bilo med kmeti nikakega pomilovanja, še veselje se je bralo nekim z obličja in čula se je mnoga beseda, ki je pričala, kako malo priljubljeno je bilo novo podjetje v tem kraju.

"Kaj sem vam pravil? Zda pa vidite! Napuh, napuh, vse napihnjeno; dregni v meh, fš! sapa ven, pa je konec napuha!"

"Radoveden sem, kaj bodo zda s hišami, ali jih optiv odneso ali kali?"

"Škoda, da jih niso naredili na škripce, da bi jih zda premknili in postavili, kamor treba."

"Po ceni bodo zda hiše kakor drenulje, vsak berač bo imel zda svojo kakor polž."

"Jaz bi si sam izbral eno, pa pustil svojo raztrgano lesenjačo."

"Veste kaj, možje, zapustimo svoje podrtje, pa preselimo se sem, lepa vas bo to, raca na vodo!"

"Kaj pomaga lačnemu sreb-

V notranjosti amer. transportnega letala

Na sliki vidimo ameriško vojaštvo v notranjosti velikega transportnega letala, v čigar prednjem koncu je tudi vojaški avtomobil, tako zvani "jeep."

na žlica, če je pa skleda prazna? Kje so pa naše njive, voziti bi se morali na polje kakor gosпода."

"Kaj bomo pa z onim rjavim kamenjem, ki so ga nakopali in na kup navlekli?"

"Pretrdo je, da bi pota nasipali z njim."

Tako in enako so hudobni ljudje ugibali in modravali. Človek bi bil mislil, da se bode zda Seljan najbolj širokoustil, ali pošten drvar je bil plemenit, da bi si jezik brusil ob tuji nesreči; a vse vedenje njegovo je kazalo, da je vesel tega položaja.

Nekaj dni potem je bila dražba; edini kupec je bil poprejšnji lastnik, ki je vse odkupil, mnogo ceneje. Poslopja, katera je bila sezidala delniška družba, menda se zda stoji in bodo stala, dokler sama ne razpadejo. Tako je bilo konec kratkega veličastva.

Ko pade košati hrast v gozdu, podere in potegne s seboj to in ono manjše drevo, ki stoji poleg njega. Veliki polom je bil najhujše zadel ubogega Sodnika. On je imel zda strašne čase. Izginile so mu bile kratke srečne sanje, glava ga je bolela po njih. Njemu je bilo zda za življenje ali smrt. Prišli so zopet dolgi, viharji pogovori in prepriji z Nosanom; zastonj vse, kar je poskušal. Čim bolj si je prizadeval, da bi izgažil iz pogubnega močvirja, tem bolj se je pogrezal. Dokler je mogel in kjer je mogel, jemal je na posodo; zda je bilo vse preobdruženo, vsa njegova imovina je bila zastavljena, skoraj nič več ni bilo njegovega. Žalostno je bilo videti nesrečnega moža, skoraj čez noč se je bil postaral; prej tako čvrst in krepek, hotil je zda sključen in potrt.

Če je vse dobro premislil in prerudaril, izprevidel je, da je zda berač. Križem roke držeč je čakal dneva, ko mu bo vse prodano, ko bo moral morebiti svojo družino dom zapustiti ter po svetu iti ne vedno kam. Strahno je bil ponižan ponosni Sodnik!

Pustimo za nekaj časa kraj nesreče in žalosti ter se obrnimo drugam, kjer se nam kaže nasprotna podoba. Na koncu trga, sredi sadnega vrta stoji bela, čedna hiša srednje velikosti.

Kamor človek pogleda, vse snažno, vse lepo oskrbljeno; pred hišo, za hišo nobene navlake in nesnage, vsako orodje na svojem mestu, vse pospravljeno in očejeno, in vendar je danes delavnik ne praznik. Na drevju po vrtnu težko da najdeš suho vejico, zato je pa tudi vse polno sadja. Na dvorišču pred hlevom lahko pelješ vsako mestno gosпо, še krila ji ne ob treba privzdigniti; po prstih ne bo stopala ne vihal nosu, ako ni že od sile presitna. Celu v hlevu sam smeš stopiti z njo; glej: dvoje lepo rejnih, snažnih krav, dva telka in dva prazna prostora za konje ali za vole, ki so zda pač z doma. Vse kaže, da je tu, če ne bogastvo, gotovo zadovoljnost doma.

To je Brezarjev dom. Tam ona ženica, ki sedi na klopi pod košato hrusko in nekaj šiva, je njegova mati. Drugega ni videti nikogar doma. Vendar dom ni zapuščen: po travi se pase mnogobrojna čeda kokoši in piščet in pred pragom leži skrivljen in dremlejši hišni varuh. — Pred kakimi sedmimi leti, ko je še gospodaril stari Brezar, je bilo tukaj vse drugače, vse pusto in zanemarjeno. Stari Brezar, Bog mu daj dobro, je bil, recimo naravnost, zapravljivec in pijanec. Zahajal je rad v veselo družbo. Sodniku je bil zvest tovariš, kateri ga pa ni posebnost čislal. Svojim sinom je bil zapustil dom ves zadolžen. Zapravil bi bil vse, ako bi ne bil imel tako pridne žene, ki se je trudila in ubijala, delala in skrbela noč in dan, da ni šlo vse pod nič. Töne je bil sicer mlajši sin Brezarjev, pravzaprav bi bil imel starejši prevzeti domačijo; ali ta ni imel toliko poguma. Pogodila sta se torej, da ostane mlajši doma in izplača svojemu bratu, kar mu gre. Ta se je potem nekje v bližnji vasi priženil. Anton se je srčno poprijel težke naloge. S konca je gospodaril in kmetoval samo z materjo; čez nekaj časa je vzel dekle stari materi v pomoč, pozneje še hlapca. Jabolko, pravijo, ne pade daleč od debla. Pri Antonu Brezarju se ta pregovor ni uresničil; on ni bil svojemu očetu nikakor podoben. Slabi vzgledi zapeljujejo, a včasih, ravno narobe, človeka svare, od slabega odvrčajo, v dobrem potrjujejo.

CHAPLAINS

The Chaplains unit of the U. S. Citizens Defense Corps has been established in an administrative order issued recently by James M. Landis, Director of the U. S. Office of Civilian Defense. This is not one of the protective services but is classed as a related service. The insignia for the new unit follows that in use by the U. S. armed forces with the addition of the traditional OCD background. The insignia for the Christian Chaplain is the Latin Cross in red, in a white triangle in a circular field of blue. The insignia for the Jewish Chaplain consists of the six-pointed star centered above "Tables of the Law" in silhouette in red, within a white triangle in a circular field of blue. Chaplains will administer to the religious and spiritual needs of persons suffering from the effects of air raids or other disaster. They will be appointed by the local authorities upon complying with usual requirements for membership in the U. S. Citizens Defense Corps, except no special training courses are prescribed.

jo. Tako je bilo pri Antonu. Kam se pride z nemarnostjo in zapravljivostjo, to je videl pri svojem očetu. Ako se je hotel izkopati iz siromaštva, mu je bilo treba čisto drugače začeti. In to je Anton tudi storil. V krčmi ga ni bilo videti, razen kadar je bil na potu po kakem opravku, ali o kakih posebnih prilikah, da si je privoščil kozarec vina; še kaditi se ni bil navadil. Ponočeval in vasoval ni z moško mladino, zato je bil lahko zjutraj zgodaj na delu. S časom se je bil hlev napolnil, ker telet ni prodajal, slednjič si je celo kupil konje. Ljudje so govorili: Brezarjev ta ti ima srečo, kar počne, vse se mu dobro obnese; mi pa bodimo pravični in recimo, da ni imel nesreče, z nesrečo seveda se človek zastonj bori. V dveh letih je bil brat izplačan; še leto dni, in na hiši ni bilo več dolga. To je res, da s samim kmetovanjem Anton tega ni dosegel; mala kmetija redi pridnega človeka, ali gotovine mu malo nese; in gotovine je bilo treba Antonu za dolgov, katere je bil prevzel po očetu. Gledati je bilo torej treba, da bi se kako drugače pridobival denar. Napravil si je najprej pepelarnico, daleč okrag ni bilo nobene. Preskrbel si je človeka, ki je znal dobro kuhati, sem pa je pepel okoli pobiral; poleg tega pa ni zanemarjal kmetije; odpadki iz pepelarnice so bili dober gnoj, njivam in polju, pri njem se ni nič zametalo, najmanjša stvar se je po svoje v prid obračala; to je eno izmed najimunitnejših pravil vsakega gospodarstva, zlasti kmečkega. Njive, polja je zboljševal, kjer je mogel, kakor je kje videl ali bral, da se dela. Vsaka ped zemlje, vsaka pest prsti mu je bila takorekoč sveta. Nič ni bilo neobdelanega, nerodovitnega; kjer ni hotelo rasti nič prida, je zasadil češpljevo ali kako drugo drevesce; kakor gospodar sam, tako je moralo biti vse pridno, kar je bilo njegovega. Poleg tega je kupčeval z lesom, suhim

Francoski commandos

Na sliki so Commandos svobodne Francije, ki s druženi angleškimi commandos, ker jim je kot stila francoskih ribičev natančno znana francoska obala.

sadjem, skratka: služil si je gospod. Sodniku se s denarja, kjer je mogel. Ne pozabimo omeniti, kako lepo je ravnal s svojo staro materjo. Ženica je imela na stare dni lepo življenje pri svojem sinu. Delati je smela samo kaj lahkega, bolj za kratek čas, pri hiši; časa je imela zda dovolj moliti in v cerkev hoditi. Bogata gospa ne more skoraj prijetnejše živeti, vsaj nji se je tako zdelo. Ni torej čudo, da je ženica svojega Antona spoštovala in ga rada imela nad vse na svetu. Prepričana je bila v svoji pobožnosti, da se nad njim očitno izpolnjuje, kar dobrim otrokom obeta četrta božja zapoved. Pri svojih sosedi — to moramo reči njim na sramoto — Anton ni bil posebno priljubljen, ne pri mladeničih, ne pri možeh. Zahajal ni ne med ene, ne med druge. Zlasti slabi gospodarji so ga mrzili, vse njegovo življenje in delovanje jim je bilo glasno očitjanje; poleg tega so ga jim žene rada stavile v vzgled, in kaj takega nima noben mož rad, bodi si kmet ali

Oglašajte v Enakopravnosti

Money Back — If This Remedy Good news travels fast — many thousands of folk who have taken Mix Lemon for rheumatic pain — have added two tablespoonsful of water to each glass of lemon juice and water, they get faster relief and relief from rheumatic pain and pains caused by rheumatic fever. It is no surprise either, for 15 year old formula to relieve aches and pains. In fact — your money back. What could Get Allernu today at any live store 85 cents — Do it Now.

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

INVEST IN VICTORY!

Our boys can take the War to the enemy, if we back up with ships and tanks and guns! But that takes money. Help your Government to put the tools of war into the hands of our soldiers by purchasing War Savings Bonds and Stamps. And remember... just one Bond can't lick Axis any more than just one gun! It takes millions of Americans buying War Savings Bonds and Stamps every day! Bonds cost \$18.75 and up... and they pay you one-third more in only 10 years! Stamps cost 10¢, 20¢, 30¢, 40¢, 50¢, 60¢, 70¢, 80¢, 90¢, and \$1.00. Help our boys on the fighting fronts wherever they are! Buy War Savings Bonds as an investment for your and your country.

SQUIRE EDGEATE—The Court Adjusts Itself to an Emergency

